

Pau, amor, música... i calers

Fa 25 anys, el festival de Woodstock marcava la desclosa del moviment *hippy*. Una reunió musical per a revindicar la pau. Enguany volen repetir l'experiència, i si bé el cartell de músics és magnífic, de l'esperit, no en queda res.

Menys d'un mes després de l'arribada de l'home a la Lluna, en un ras immens de l'estat de Nova York, prop d'un poble anomenat Bethel, es reunien mig milió de *llunàtics*. El moviment *hippie* americà vivia un dels seus moments més dolços, en una orgia col·lectiva de tres dies d'escoltar música sense parar, revindicant la pau i fent l'amor. Tan utòpic i idea-

lista com pot semblar o com va ser. Com que el nom no fa la cosa, tampoc Woodstock no es va fer al poble de Woodstock, per problemes amb els propietaris. A la fi, Michael Lang, John Roberts i Joel Rosenman, tres joveñssims organitzadors de vint-i-quatre anys, van posar-se d'acord amb un pagès que els va llogar un camp d'alfals de Bethel, prop de Woodstock. Però els tríptics, els cartells i la paperassa ja tenia nom: Fira d'Art i Música de Woodstock i Exposició de l'Era d'Aquari.

Les universitats americanes anaven plenes del que podria ser aquell festival. La joventut, conscienciada o arrossegada per la moda, va començar un llarg pelegrinatge cap al camp d'alfals de Bethel. La "Nació Woodstock" va agafar forma: 500.000 joves de tots els EUA i una petitíssima part de l'estranger, amarats de *flower power* i colpits per una guerra massa real. Vietnam tocava molt de prop la joventut americana, no la més desgraciada, sinó la de l'extensa i aviciada classe mitjana. Vivint als núvols fins que la sotragada del Vietnam els en féu baixar i rebel·lar-se. "Tenia disset anys, estudiava a la universitat de Rhode Island i amb un grup d'amics vam decidir d'agafar el cotxe i anar-nos-en cap a Woodstock; era imprescindible" —la Maria ho recorda amb paradisiàca nostàlgia—. Com ella, milers de joves havien fugit de casa als catorze o quinze anys. Rhode Island, com moltes universitats més, era un focus de rebels amb moltes causes, convivint en una eufòria permanent. Avui, la Maria Hagen, viu en un poble de la comarca d'Osona i recorda aquell moment com "una utopia, una cosa molt bonica, una mena de llimbs per a pacifistes revolucionaris".

Èxode d'una nació. Les previsions dels organitzadors voltaven els 200.000 espectadors, però la realitat col·lapsà, sense anul·lar-lo, el festival. Vehicles de tot arreu es van concentrar en un immens embús. "La gent venia amb autostop, anava amb cotxe com jo —Maria— i passaven d'un cotxe a un altre, tothom es volia conèixer. Ho recordo com una gran corrua de rates alegres i animades darrere el flautista d'Hamelín". A poc a poc tothom va arribar, però només la meitat van pagar les 2.000 pessetes que valia l'entrada. L'altra meitat es va colar, "sense violència" apunta la Maria. Al final del primer dia els organitzadors, desbordats, van anunciar que la resta del concert seria gratuït. Les pèrdues econòmiques es van calcular entre un milió i dos de dòlars. Però ni aquesta aglomeració de gent, ni l'escassetat d'aliments i d'aigua potable ni una tempesta que deixà el camp enfangat i estigué a punt de tirar a terra l'escenari van aturar aquells tres dies i tres nits de pau, amor i música. Les tendes de campanya es

barrejaven amb les paradetes de tot tipus d'artesanía, reivindicacions pacifistes, marihuana a dojo i més de vint estrelles del rock. "Passejaves amunt i avall i sempre trobaves gent interessant per xerrar, per fumar, per fer l'amor, per deixar-te anar, en definitiva —explica la Maria—. Tothom estava junt. Imagina't un cel blau immens i una harmonia general de pau". Molts porros col·lectius i cerimòniosos, bastants trips i molt poca coca. El mateix dia que va començar tot el sidral, la policia de Nova York va prohibir que cap patrulla s'encarregués de la seguretat del festival. La solució d'urgència van ser 100 hippies voluntaris d'una comuna de Nou Mèxic que havien de mantenir l'ordre. No ho van aconseguir, però tampoc no fou del tot necessari. Un relax general s'ensenyorí de Woodstock.

Les excepcions van ser dos morts (un per sobredosi d'heroïna i l'altre atropellat) i 4.000 persones que van passar per l'hospital per petites ferides o els efectes descontrolats de les drogues. Aquests eren l'escenari i els protagonistes sobre els quals *The New York Times* va fer un famós editorial, en què els etiquetava de Nació Woodstock. A cavall del rock, va ser el moviment més democràtic del segle, capaç d'arrossegar mig milió de persones per unes causes, generals (la pau i l'amor) i concretes (Vietnam) com no s'havia vist mai fins llavors. No era un festival estrictament polític, els militants eren minoritaris, però va ser una de les manifestacions més grans de tot un nou estil de vida que feia por a l'Amèrica de Nixon. Gent d'esquerres, amb els cabells llargs, que es volien sentir lliures. Per molts joves com la Maria, "va ser una revolució, un ajuntar les comunes en una d'immensa. Cap mala energia, cap mal rotllo, fins i tot recordo que els policies del camí eren molt amables". Una generació sortida de la pel·lícula *Hair* i amb moltes ganes de canviar el món. La Maria treballava a la telefònica per pagar-se els estudis, però molts d'aquells joves vivien del que demanaven. Tant hi feia, la qüestió era ser-hi. "Ballàvem, xerràvem, cantàvem, repartíem flors entre la gent... hi havia un benestar general. A Woodstock també hi havia famílies senceres, mainada corrent amunt i avall", recorda la Maria. Era una joventut que llegia Jack Kerouac, els poemes d'Alan Ginsberg, les bogeries de William Burroughs i l'al·lucinosi de Timothy Lear.

Que no pari la música. Durant aquells tres dies i tres nits va desfilar per l'escenari el bo i millor de l'escena rock, tot i que també hi va haver grans absències. Hi van ser les veus melodioses de Crosby, Stills and Nash; la *lady* protesta Joan Baez; els anglesos The

El diari 'The New York Times' va qualificar la gernació que es va congrega al camp d'alfals de Bethel com "La Nació Woodstock". Les previsions dels organitzadors voltaven els 200.000 espectadors, però la realitat portà mig milió de joves amarats de *flower power*.

Who; la veu negra del blanc Joe Cocker; Sha na na; Country Joe and The Fish; Arnold Guthrie, el fill del pare dels cantants nord-americans Woody Guthrie; Ten Years After; John B. Sebastian; el so llatí de la guitarra de Santana; Melany; Mountain; The Band; les camises de quadres dels Creedence Clearwater Revival; els llunàtics Greatful Dead; Tim Harding; l'explosió sonora d'una gran banda com Blood, Sweet and Tears; la Incredible String Band; el bluesman Johnny Winter; la Paul Butterfly Blues Band; els companys de gira dels Doors, els Jefferson Airplane; els Allman Brothers; Ravi Shankar, l'hindú que havia revolucionat el rock amb el seu sitar; Sly & The Family Stone; el guitarrista folk Richie Heavens i un electrificant Jimi Hendrix estripant l'himne dels EUA per cloure tres dies memorables. També hi va haver figures de segona fila i grups molt novells.

Però les absències es van fer notar. Bob Dy-

D'esquerra a dreta i de dalt a baix, Joan Baez, Joe Cocker i Jimi Hendrix. El bo i millor de l'escena rock de les acaballes dels 60 va desfilar per Woodstock, del qual se n'han extret 5 elapés, una recopilació, una pel·lícula i, fa poc, un Lost Performance amb moments inèdits del festival.

lan, que serà al Woodstock 94, llavors no va participar-hi. Des de l'accident de l'any 66, havia deixat d'actuar, i no trencà el silenci fins l'any 1970 al festival de l'illa de White. Els conflictius i provocadors The Doors tampoc no hi eren; tenien la policia als talons pels molts escàndols que havien protagonitzat. Una altra gran artista, Janis Joplin, corria amunt i avall del camp d'alfals de Woodstock destrossant-se la gola d'or a glops de Jack Daniel's.

Els qui hi eren van servir per a enregistrar un triple LP, després un doble LP i ara una recopilació i un interessantíssim *Lost Performances* amb moments inèdits del festival. També van fer-ne una pel·lícula, dirigida per Michael Wadleigh i editada per Martin Scorsese. Tot i les bones intencions de Wadleigh, el film va ser molt criticat per massa comercial. A Berkeley els estudiants d'esquerra la van boicotejar perquè l'entrada era massa cara. Wadleigh es va defensar: "No és culpa meva; la Warner Bros ha presentat el film al festival de Canes amb molta publicitat i eslògans sinistres". El títol original era *Tres dies de pau i de música*, però la Warner va afegir-hi *i d'amor i de tot el que va amb...* "Volen que la gent no oblidí que a la cinta hi ha dones nues, tipus estranys... És normal, la pau i la música no venen gaire, però la droga i el sexe, sí", deia Wadleigh l'any 70 a la presentació del film. Aquest cineasta havia volgut fer una pel·lícula política i liberal, en què les cançons contra la guerra, pel moviment negre i per l'amor, fossin l'únic missatge.

Woodstock 94, el comerç. Fa cinc anys ja volien celebrar el vintè aniversari de Woodstock, però problemes econòmics en van frenar la realització. Ara han vigilat cada detall i res no ha quedat a l'atzar. Els dies 13 i 14 d'agost, en una finca de la localitat de Saugerties, a uns 150 quilòmetres al nord de Nova York, es farà un macroconcert per la nostàlgia. Hi haurà de tot i per a tots els gustos, des dels veterans Peter Gabriel; Bob Dylan; Santana; Aerosmith; Crosby, Stills and Nash; Allman Brothers; The Band; Johnny Cash; Jimmy Cliff amb un grup amb Rita Marley i Shabba Ranks; Joe Cocker; The Cranberries; The Neville Brothers; fins a grups joves i actuals com Red Hot Chili Peppers; Spin Doctors; Porno for Pyros; Arrested Development; Cypress Hill; Melissa Etheridge; Green Day; Metallica; Nine Inch Nails; Rollins Band i molts més. Les coses han canviat molt des del 69, fins al punt que aquest concert ha esdevingut una gran màquina comercial de fer tots els calers i més que no es van poder fer el 69. Els organitzadors són els mateixos de la primera convocatòria, però aquest cop, per assegurar el tret,

s'han ajuntat amb la discogràfica Polygram. El pressupost és de 4.200 milions de pessetes, i la discogràfica n'hi aporta la meitat. Més de la meitat de les entrades, a 20.000 pessetes cadascuna, ja s'han venut. Seguint la màxima de control absolut, s'havien de comprar per telèfon amb targeta de crèdit i de quatre en quatre, per fomentar el transport públic o en grup. Arribar a les 250.000 localitats totals costarà molt poc.

Per impedir que es tornin a col·lapsar les autopistes de l'estat de Nova York, només es podrà accedir al concert amb uns autobusos especials. Els qui es quedin a casa podran gaudir de l'espectacle en directe a través d'un canal televisiu de pagament per 7.000 pessetes. Les actuacions se succeiran durant dos dies en dos escenaris, però també hi haurà un espai dedicat a la realitat virtual, diverses mostres relacionades amb la conservació del medi i un programa titulat *Família Woodstock*, que facilitarà consells professionals sobre problemes de família i de drogoaddicció. Les coses han canviat moltíssim. En aquesta edició, les drogues i l'alcohol hi seran prohibits. Segons els organitzadors, no és cert que s'hagi perdut l'esperit original de Woodstock 69. Michael Lang, un dels organitzadors, creu que "la sida, la pobresa i el medi poden mobilitzar els adolescents d'avui, tal com els joves de fa vint-i-cinc anys lluitaven plegats contra la guerra del Vietnam i en favor dels drets civils". Per a les generacions joves aquells *hippies* han quedat com un estereotip bucòlic i innocent; els qui llavors ho van viure, la nostàlgia els envaeix o el fet d'haver esdevingut *yuppies* els ha duts a oblidar-ne ràpidament el significat. Per a la Maria, que encara conserva aquest cert aire *hippy* a l'interior dels ulls, "mai més no es podrà tornar a repetir, si no ho fes un moviment com el de la insubmissió. Crec que l'harmonia es trencà a partir dels 70, quan va començar a haver-hi molta agressivitat. Aquella pila de joves són avui una colla de *yuppies*". Però Woodstock no va ser una flor enmig del desert. Aquell mateix estiu havien succeït molts esdeveniments màgics, com l'arribada de l'home a la Lluna i altres festivals a Londres i París. El públic es congregava a milers de centenars per encomanar-se la música rock i uns valors que la dècada dels 70, i l'*establishment* nord-americà, s'encarregaren de liquidar. Tant per als qui hi van ser com per als qui ara hi seran, res no pot ser igual. La pregunta és: qui ho necessita?

Per si fos poc, a 85 quilòmetres del festival, a les muntanyes Caskill, se n'havia preparat un altre que també es deia hereu de Woodstock. Un cartell de nostàlgics i per a nostàlgics: Richie Havens, Judy Collins, Tom Paxton i alguns altres *folkies*. Finalment, per pro-

Els organitzadors de Woodstock 94 són els mateixos de fa 25 anys, però la maquinària comercial que ara hi ha al darrere del festival no s'hi assembla des de cap punt de vista. Des del preu de les entrades a la disposició dels espais i el contingut de les mostres, Woodstock 94 caracteritza la societat dels 90: durant el concert, es facilitaran consells professionals sobre problemes de família i drogoaddicció, i les drogues i l'alcohol hi seran prohibits.

blemes d'assistència de públic, aquest segon festival s'ha suspès.

Els absents, els catalans. A Woodstock hi va anar gent de tot el món, però molt pocs catalans o cap. L'escriptor Jordi Sierra, que l'any 69 en tenia vint-i-un, es va quedar amb les ganes d'anar-hi: "No podia sortir del país perquè era fitxat pel TOP". Jordi Sierra, com molts joves llavors, treballava de dia i, de nit, estudiava, "tenia pròrroga de la mili, però com que m'havien fitxat per haver participat en la redacció d'una revista antifranquista, no podia sortir del país". Autor de diversos llibres sobre Woodstock, Jordi Sierra en aquells moments era director del setmanari *Discoexpress*, "a més de la cosa professional, jo era un *hippie* vocacional, d'esperit. Quan em vaig assabentar que es feia el festival, ja vaig veure que allò seria molt gros". Un altre que tampoc no hi va anar fou Pau Riba, *hippy*

CARME PUERTOLAS

Pau Riba: "Woodstock no es repetirà".

català per excel·lència, "era massa fort això de travessar l'Atlàntic. A més ens en vam asabentar molt tard i més aviat pel descontrol que hi va haver. A sobre, aquí la situació era molt conflictiva, pel règim franquista". Problemes de pressupost, comptes pendents amb els fitxers policíacs franquistes, el servei militar o les obligacions laborals, van impedir que molts joves catalans es desplaressin a Woodstock. Però el ressò d'aquell esdeveniment els arribà inevitablement.

Ara, Woodstock 94 pretén repetir la fita, però ni Jordi Sierra ni Pau Riba no en veuen possible la repetició. "Ni hi ha l'esperit, ni hi ha les condicions. Pot ser recordatori, un punt d'inflexió, però no pot ser el mateix. No hi ha tendresa, tot i que encara és molt vàlid", afirma Jordi Sierra. Per Pau Riba diu: "no crec que es repeteixi; els americans encara no saben com fabricar pluja... en tot cas, són coses irrepetibles, fruit d'un *vibrato* històric, com el meu disc *Dioptria*. Woodstock 94 serà un simple festival més".

El ressò més clar del que passà en un camp d'alfals l'any 69 van ser els festivals de Canet, sobretot els de rock. Pau Riba, organitzador del darrer festival a principi dels 70, recollia l'herència Woodstock. Canet Rock també es feia en l'era d'Aquari, l'època que començava després de l'era de Piscis. Uns 2.100 anys per era.

Festivals a pleret. Però enguany no sols hi haurà Woodstock 94. Estiu sobre estiu els macrofestivals es reproduïxen per tot Europa i els EUA. Glastonbury, Phoenix, Wight, Reading, Lollapalooza reuneixen el millor de la música rock actual. Com bolets, es munten fes-

tivals constantment. Si continua aquest ritme n'hi haurà un cada cap de setmana de l'estiu. Tots molt diferents dels dels 60. Enrere han quedat les hamburgueses olioses, la manca de lavabos i altres incomoditats. Avui, qualsevol festival disposa de dutxes amb aigua calenta, restaurants xinesos, mexicans, italians, vegetarians o africans. A Woodstock, per exemple, es pot pagar tot amb targeta de crèdit. Serveis mèdics, farmàcies, botigues de roba amb facilitats de pagament, fins i tot a Glastonbury hi haurà un psiquiatre. No hi ha dubte de la superioritat dels festivals d'ara, però el preu a pagar també ha estat molt alt. On ha anat a parar la rebel·lia? En el record queda la idea d'enfrontar-se a l'autoritat. Una taca més de la malanomenada Generació X. Les marques patrocinadores s'han firat els festivals i els han convertits en un gran aparador. Què se'n ha fet, d'aquelles flors? Una opció de compra-venda? Alguna cosa més?

Oriol Cortacans

Alguns consells pels qui s'animin a tornar a Woodstock enguany

El concert d'enguany no es fa exactament al mateix lloc que el del 1969, sinó al poble pròxim de Saugerties, a uns 20 quilòmetres de Woodstock. Per arribar-hi en el vehicle propi, cal agafar a Nova York l'autopista 67 (Thomas E. Dewey Thruway) en direcció al nord fins a la sortida que indica Saugerties. El cotxe cal deixar-lo en uns aparcaments habilitats per a l'ocasió i prendre un autobús gratuït fins al recinte del concert. El més senzill, però, és anar-hi des de Nova York en els autobusos especials muntats pels organitzadors o mitjançant els de l'empresa Adirondack Travel Bus (cal trucar al 212-947-5300 per saber els horaris).

Encara hi ha entrades a la venda, però no es gens recomanable acostar-se al concert el dia 12 d'agost sense haver-ne aconseguit prèviament. Se'n poden comprar quatre cada cop trucant per telèfon al número 212-307-7171 i pagant amb targeta de crèdit. Cada entrada val entre 50 i 200 dòlars (entre 20.000 i 50.000 pessetes, si fa no fa). El viatge fins a Nova York s'ha d'organitzar a part, ja que ningú ho ha fet conjuntament. Les possibilitats de vols, companyies i preus són molt variades (consulteu una agència de viatges).

Per dormir, el més còmode és endur-se'n la tenda de campanya i els sacs i muntar-la en els immensos prats que acolliran el concert (tal com va fer molta gent l'altra vegada). Si es prefereix més comoditat, a prop de Woodstock hi ha alguns hotels modestos, com el Twin Gables (telèfon 914-679-9479) o el Pinecrest Lodge (914-679-2814). És indispensable reservar prèviament l'habitació, ja que s'ompliran amb tota seguretat.

Un cop allí, a part d'escoltar música o mirar el paisatge hi ha poques coses per fer. Si voleu fer-vos una foto històrica, haureu d'anar on es va fer el mític recital i posar al costat de la placa que recorda el fet: "This is the original site of the Woodstock Music and Arts Fair held on Aug. 15, 16, 17, 1969". A Saugerties, es pot visitar una antiga pedrera que ara serveix per a les instal·lacions gegantines d'un escultor local i a Woodstock, fer el badoc per les botigues d'artesanía i d'antiquaris que hi ha al carrer principal del poble, la Mill Hill Road. També és recomanable una visita al cementiri local. Per menjar, els restaurants més interessants són el Bear Cafè i l'Auberge des Quatre Saisons.

Més informació sobre la zona a la Cambra de Comerç de Woodstock, Post Office Box 36, Woodstock, NY 12498 (telèfon 914-679-6234).

J. V.